

KRISTIAN

POLITICKE A SPOLOČENSKE KATOLICKE NOVINY
VYCHÁDZAJU KAŽDÚ NEDELU NA 16 STRANÁCH.

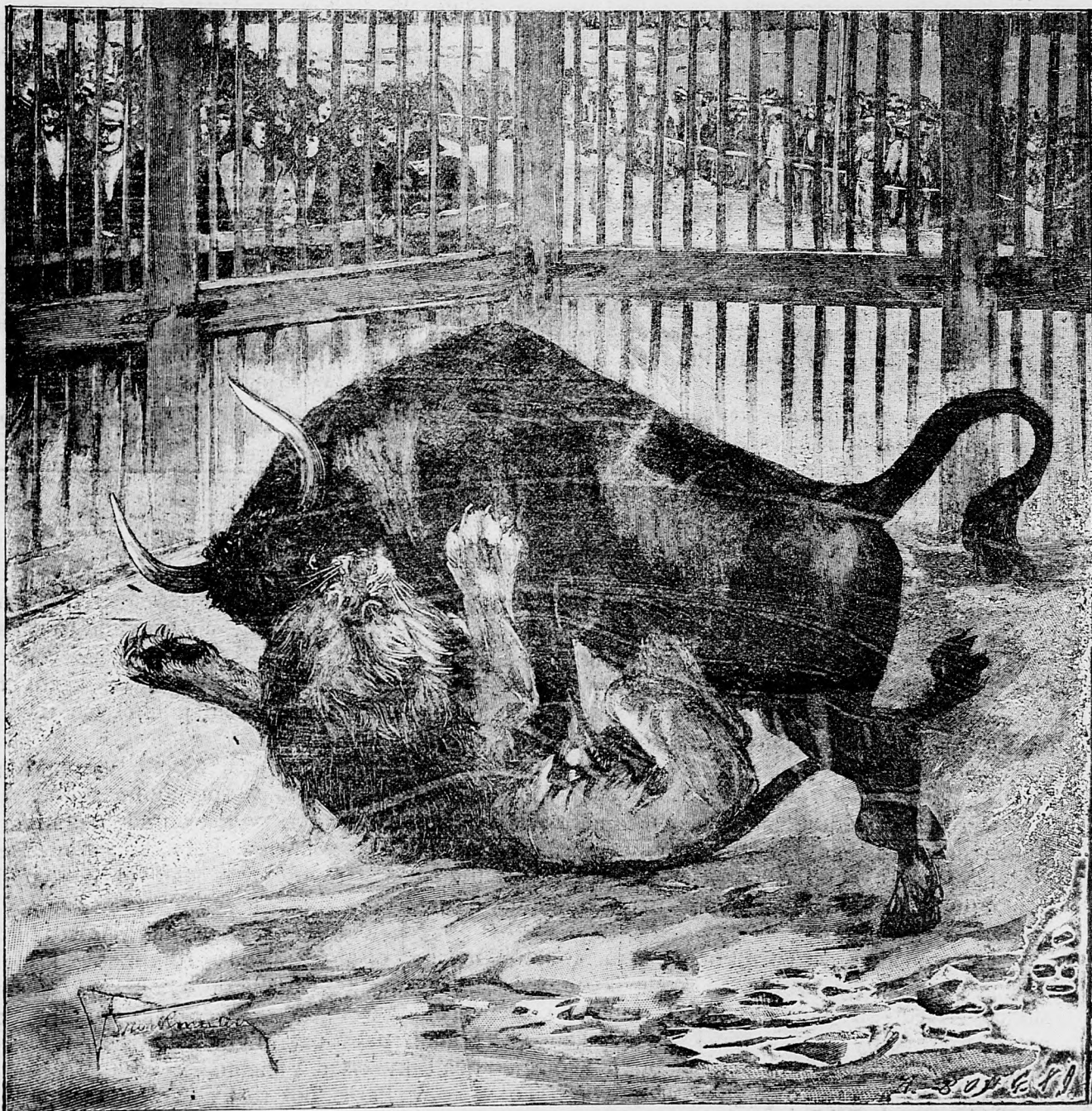
Predplatná cena:

Na celý rok 2 zl. — kr.
 Na pol roka 1 „ — „
 Na štvrt roka — „ 80 „

Jednotlivé číslo 4 kr.

Majitelia a vydavatelia:
MIKULÁŠ LEPSÉNYI
 a **GERHARD NÉMETH.**

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti
 VIII. ker., Práter-úlica 44.
 sem sa majú posielat predplatky, jako i do-
 pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
 Cena jedneho 5 stĺpcového malého riadku
 je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Ktorý z nás je moenejší ?

Jako môžeme zvíťaziť.

víťaziť chceme, lebo však preto bojujeme, bez nádeje vedený boj nemá smyslu, nemá základu. Keby sme nemali nádeje, že našim bojom podporované zásady kresťanskej nezvíťazia, neprelomia chladnosť, indiferentismus a násilnosť liberálnych zednárov, vtedy by sme neboli z tichého spánku nevšimavosti zobudili ľud, ba toto zobudenie bez nádeje víťazstva by veľkou hlúposťou bolo. Lenže my máme nádej, že jednoc dľa zásad Kristových bude táto krajina riadená. Mlyny božie pomáľu, ale isto melú.

Lenže od spôsobu bojovania veľa, ba všetko závisí.

Tento spôsob chcem tu podotknúť, tú cestu chcem opísať, po ktorej kráčajúc najistejšie sa dožijeme víťazstva.

Dľa príslovia: babka k babce, budú kapce. To jest netreba opovrhovať také veci, ktoré maličkými sa zdajú byť, lebo z malých vecí budú veľké. Zrnko je malá vec, a predsa vyrastie z neho vysoký strom.

Aj nám treba najprv v malom kruhu začať neohrozene miesto vydobýť naším zásadám, potom ďalej ľahko to pôjde. Po malom víťazstve príde veľké.

V obci treba začať. Rychtár, podrychtár a prisazní všade len ľudaci môžu, a musia byť. Od týchto závisia obecné záležitosti; na týchto je utisnutá trúba slúžneho čili notár. B z týchto je notár a slúžny malý pán v obci; zvlášte keď aj ostatní výborníci sú ľudaci. Ešte aj hájnik a bubeník musí byť ľudák. Kto to videl, aby iný bol v úrade, keď ľudoví občania tvoria väčšinu v obci. Pozrime len na tie obce, kde, je veľa židov, či pripustia kresťana k úradu? A keď aj pripustia, len s takým učínia, ktorý dľa smýšľania smelo by mohol i v matrike sabinovej figurovať.

Jestli našinski ridia obec, ďalej to už ľahšie pôjde.

Po obci nasleduje stolica. Občania volia stoličných výborníkov, tento vážny sbor, od ktorého všetko ostatné závisí. Jestli v stoličnom výbore väčšinou vládžeme, už je s nami dobre.

Od stoličných výborníkov bývajú totižto volení predsedovia volby na krajinských vyslancov. Keď sú tedy výborníci ľudoví, i za predsedov volby na krajinských vyslancov ľudoví čili svedomití kresťania budú zvolení. Predseda volby všetko je v stave previesť. To sme videli v Stupave, v Nitre, vo Varíne, na Čaci atď. I to sa bolo prihodilo, že ľudový

kandidát mal 1890 hlasov, mameľucký kandidát ale ani 300 hlasov — a i medzi tymito dost šiflikarov, trochárov a kožkárov bolo — a predsa mameľucký tábor zvíťazil. Dľa spravodlivosti by dnes sedelo v snemovni vyslancov nie 18, lež aspoň 80 ľudákov, lenže nesvedomitosť vyslancov zbavila toho najsvätejšieho a jediného krajinského práva ten ľud, ktorý bez protimľuvy a ticho jako beránek platí daň, nechá neraz svoje imanie na daň predať, a ktorý ľud tak poslušne vojančí.

Vybojujme si tedy najprv obec a stolicu, potom už to ostatné ľahko pôjde.

Lenže jako by mohol kto taký vplyv mať na ľud, aby sa mu to podarilo, myslí si snáď ne jeden?

Jako? Veľmi ľahko! Duchovní, pracujte; prekročte prach kostola, zakladajte čitateľské spolky; rozširujte Kresťana, uvádzajte potravné spolky; slovom: osvecujte ľud, a učíte ho neodvislym od liberálov a židov, a uvidíte, že dobrá, prospesná bola moja rada.

Jaký pastier, taký ľud; kde je pastier ľudák, horlivý, za zásady Krista oduševnený, tam i veriaci len tak budú smýšľať a činiť.

Tedy kresťanské spolky, obecní a stoličný výbor majme na mysli a na srdci!!

Jožko Prísny.

Krátke deje r. 1897.

Veľké a zaujímavé udalosti sa prihodily v neškodnom počte v minulom roku. Politiku sveta celkom prirodne civilisovaná Európa robí a vedie, a to nie celá Európa, lež veľmoce v nej. Pôvod a i koniec všetkých vážnych pohybov a nedorozumení politických u veľmocí musíme hľadať.

Veľkej povahy sú návštevy panovníkov, ktorých dost bolo v uplynutom roku.

Ruského cára v Petrohrade navštívili: nemecký cisár Vilhelm; Felix Faure, predseda to francúzskej republiky a naše veľčanstvo, Františ Jozef.

Nášho kráľa v Budapešti navštívili: nemecký cisár Vilhelm; rumunský kráľ Karol i s manželkou Alžbetou, exotický kráľ siamsky Čulalongkorn. Vo Viedni ale navštívili nášho kráľa: ruský cár Mikuláš II., srbský kráľ Alex. nemecký cisár Vilhelm.

V Paríži bol ruský cár Mikuláš.

V Berlíne boli: ruský cár Mikuláš a taliansky kráľ Umberto.

Medzi udalosťami nárolov predovšetkým vyzdvihnúť musíme grécko-tureckú vojnu, ktorú predišlo povstanie ostrova Kreta proti tureckému jarmu.

V Anglicku slávil sa diamantové jubileum kráľovnej Viktorie, ktorá už 60 rokov panuje.

31. decembra r. 1897. slúžil pápež Lew XIII. diamantovú svätú omšu. Celé krajiny kresťansko-katolícke modlili sa za blahobyť a nebeské požehnanie pre svätého Otca.

Mimo Európy najhoršie pochodilo Taliansko, ktorého patalia a mela s kráľom Abissinie, Menelikom, zle vypálila. Menelik takrečeno zničil v Afrike talianske vojsko.

Veľkej povahy bolo v Pednej Indii povstanie Muzulmanov proti Anglicku. Anglicku veľmi ťažko sa podarilo utlačiť a uspokojiť tie osady, ktorými za morom vládne. Anglicko z týchto osád bohatne, medzičím ale tieto osady chudobnejú a nespokojnosti sa odozdávajú. Ináče vojsko Anglicka nenie výchytné.

Nemecko usilovalo sa, osady si nadobudnúť v Afrike, teraz ale nabok sotilo tento plán a smelým odhodlaním v Číne zaujalo kus zeme. Nezadlho potom Rus zaujal prístav Pekinga Port-Artur. Veľmoecc s vyzavretím Anglicka chcú medzi sebou rozdeliť Čínu.

V Rakúsku nepekné veci sa prihodily v snemovni vyslancov. Policaťi vliekli liberálov a socialistov zo snemovne, kde sa páni vyslanci aj bili.

Vo Viedni už úplne panuje antisemitismus. V Čechách tiež je nannevané obecnstvo proti židom.

U nás je teraz galiba s provisoriumom.

Okrem toho galibu má vláda i so socialistami, ktorí na dolnej zemi už ani daň nechcú platiť.

Ján Kuvik.

POLITICKÉ CHÝRY.

Za autonomického vyslanca v prvom volebnom okrese prešporskom zvolený bol 29. decembra dr. Karol O t o č k a. Tento neohrozený bojovník zásad kresťanských dostal 3719 hlasov.

Katolícki kňazi v Rusku. V Sv. Petrohrade posväcali teraz biskupov katolíckych; z tejto príležitosti veľa kňazov sa tam sišlo z dalekých vidiekov Ruska. Prv, nežli by sa boli po posväčke rozišli, v jednom prípise skrze ministra vnútra cárovi odovzdanom, pozdravili cára a mu blahoželali, aby dal Všemohúci zdravie, dlhý život, milost, že by ešte mnohé roky mohol tak múdre riadiť krajinu. Cár nariadil, aby v mene jeho tie najúprimnejšie vďaky sa odovzdaly biskupom za to blahoželanie.

Čarodejná sila mena Kossutha je už fuč, ponevác týždenník, ktorého nápis znel: „Kossuth hirlapja (časopis Kossutha) od nového roku nebude viac vychádzať. Tedy už ani Maďari sa netrhajú za týmto menom, ku ktorému toľké smutné udalosti a neprajné následky sú pripojené.

Gabriš Ugron, bývalý to vodca neodvisliakov, ako časopisy pišu, celkom opustil pole politickej verejnosti. Výborne on rečnil, hlavný memeluk Bánffy viac sa bál tohoto jedného, nežli ostatných všetkých do hromady, ktorí v tábore neodvislosti bojujú. On bol najväčším protivníkom Kossutha, ktorý veľmi často bol už napadnutý, že pakuje a machluje s vládou. — Strana Ugrona spojila sa s Kossuthistami.

Koloman Tisza priateľ je fusii. Jeden memelucký rečník vopred ukiazal svoju vypracovanú reč, ktorú čo novoročnú zhravicu mal predniesť. V osnove tejto reči nachádzala sa jedna veta, ktorá zdála sa byť nameraná proti fusii (spojeniu sa s Apponym). Tisza vraj povedal rečníkovi, aby tú vetu vynechal, ponevác fusia nielen že je možná, ba potrebná a i osožná môže byť. Len keby to úprimne bolo povedané! Keď Tiszovi už ne jeden vzdelanec sadol na lep.

Kvóta. Už viac krát bola spomienka o kvóte, čili o tom, v jakéj miere má prispieť k spoločným výdavkám državy Rakúsko, a v jakéj miere Uhorsko. Rakúšaní ponosovali sa, že Uhorsko o veľa menej platí, nežli čo by spravodlivosť žiadala. Uhorská vláda pojednávala túto vec s rakúskou vládou tak dlho, až konečne šidlo vyšlo z vreca, že nevedely sa pokonať. Ponevác 31. dec. bol termín tejto smluvy, preto na základe zákona Veličenstvo rozhodnul v tejto záležitosti, ale len dočasne, totižto aby staré pomery panovaly do roku 1899.

Odchod Mohrenheima. Mohrenheim ruský veľvyslanec v Paríži odhodlaný je na úplný pokoj ísť. Jemu ku cti parížsky minister zovnutorný h záležitostí nádhernú traktu pripravil. Pri tejto príležitosti vyslovil sa minister, že s veľkým žiaľom sprevádza odchod Mohrenheima nielen vláda, Paríž, lež i celé Francúzsko. Mohrenheim vraj veľké veci utvoril; všetky schopnosti a sily svoje obecnému blahu venoval.

Priateľstvo medzi Francúzskom a Ruskom tedy ešte vždy je veľmi vnútorné.

Rusi v Číne. Spomenuli sme už, že kľúč Číny, prístav Porth-Artur je v ruských rukách, a dľa povesti sama China to tak žiadala. Lenže Rusko vraj zaviazalo sa na jar tento prístav opustiť. Vtedy načo by ho boli zaujali? Spomenuli sme i to, že aj Nemecko zaujalo istú časť Číny. Bismark nedávno sa bol vyslovil, že keď Nemecko prvý krok spravilo v Číne, čím skorej musí aj druhý a tretí spraviť!

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

Zasadnutie 29. decembra.

A. Kuvik neodvisliak celkom na krátko rečnil proti provisoriumu, potom na javo dal, že je on za návrh Kossuthov. — Peter Marjai, pán tatik, nového nič nepovedal, Ražúsko česal bez hrebena, často vy-

čítaval z knihy Imricha Bálinta. Protestoval proti tomu, že by všeobecná mienka necítila s neodvisliakmi. Apponyho upozorňuje, aby sa nedal zviest od mamelukov, lebo veľkí ľudia vraj obyčajne veľmi sa potknú. Koniec jeho reči takýto bol: Nech buchne vláda, a bude pokoj. — Gr. A. Appony odpovedal Polónymu, ktorý ho bol napadol. Vyslovil sa, že v smysle 68. odseku, XII. zákona z r. 1867. colné a obchodné záležitosti konečne len na základe osobitného colného územia sriadit sa môžu. Neslýchaná oduševnenosť neodvisliakov sprevádzala tieto slová Apponyové. Mameluci ale škriabali sa za uchom. — Š. Visontai o všeličom rečnil, ostatní nedali pozor na jeho slová. Každý len na reč Bánffyovu bol zvedavý. — Nasledovalo zatvorené zasadnutie, okrem vyslancov nik nesmel v snemovni zostať. Väčšina vyslancov vyslovila sa, že nenie treba zatvoreno pojednávať. Bánffy tedy v otvorenom zasadnutí povedal, že jestli Appony dnes nepovedal inšie, jako v prvej reči, súhlasí s ním, k čomu nemá čo pridať. L'avičiaci v stave veľmi rozhorčenom opustili snemoveň.

Zasadnutie 30. dec.

Kol. Brázay veľkupec a člen neodvisliackej strany veľmi bol oduševnený za samostatné colné územie; vyslovil sa, že i s Rakúskom sme veľmi pokročili z ohľadu obchodu, predsa ale o veľa ďalej by sme boli dnes, keby sme neboli k R kúsku viazaný. Odporúčal návrh Kossutha. — Výbornú reč držal F. Horánsky, ktorý dokázal základne, že to isté obsahujú obidve reči Apponyho; z čoho vraj to nas'eduje, že jestli Bánffy prijal obsah prvej reči, osvojiť si musí aj obsah druhej reči, ktorá vraj len v slovách sa delí od prvej. Asi v orosted jeho reči prišiel hlavný mameluk Bánffy do snemovne, zkadial ale ušiel, jakonáhle začal Horánsky dokazovať, že Appony i druhý raz ani viac, ani menej nepovedal, ako v prvej reči. L'avičiaci mu éljenuvali; mameluci mu tiež blahozelali. — L. Holló pochválil Horánskeho reč, ktorá vraj znamenitá bola; rečnil proti Rakúsku, vychvaloval samostatné colné územie, bez ktorého vraj nezadlho vojde do vrecka cudzozemska celé Uhorsko. Odporúčal k prijatiu návrh Kossutha. Celú snemoveň prekúpil Szélagyi, ktorý pretrhol dohodu s tým návrhom denného poriadku, aby najbližšie zasadnutie 3. januara bolo, čo snemoveň jednohlasne prijala.

Zasadnutie 3. jan.

L. Holló žiada, aby sa v snemovni pojednával kráľovský rukopis, s ktorým rozhodnulo sa na rok v otázke kvóty. G. Polóny tiež to isté žiada a síce zo stanoviska ústavného. — Bánffy odporuje tej žiadosti. Kubik sa mu do reči vrazil, že je jeho reč bláznivá. — Š. Visontai napádal novoročnú reč Bánffyho, v ktorej vraj obviňoval a upodozrieval neodvisliakov. Bánffy síce právo mal rečnit (Ale luhať nenie dovolené, zvolal Kubik). Visontai zavrhuje ten nápad Bánffyho. (A tú lož, ohlásil sa Kubik.) — Sluha vystúpil proti tomu výrazu, že by neodvisliakov len 20 a dakoľko bolo, je ich vraj 60; ináče však nech sa páči ich pomenovať (Kubik: alebo neluhať). Veľni obratne a vtípne dokončil svoju reč. — A. Barabás dokazuje, že v prekazení provisoriumu žiadna zodpovednosť a obviňovanie nemôže sa na neodvisliakov váľať. Štefan Rakovszky na oči vyhodil Bánffymu, prečo sa skovával, keď Appony rečnil. Bánffy vraj prijal podporu národnej strany, preto ale s neodvisliakmi paktovať, to nenie rovné jednanie.

Zasadnutie 4. januara.

Vilhelm Boda blúdil v dávnych stoličoch historie Maďarorságu. Anekdotalami a inými podobnosťami zabával snemoveň. Juraj Sturmman vyslovil sa, že proti ostrej reči Bánffyho každý neodvisliak musí sa ohlásiť, a vraj aj on len preto dvíha svoj hlas. Vychvaloval samostatné a osobitné colné územie. Na všetky strany bola o tom reč, že už nenie viac rečníkov. Návrh Kossuthov odporúča. Po ňom hore stal O. Ivánka, ktorý zastáva návrh vlády, ktorý vraj o veľa lepší je, nežli návrh neodvisliaka Bararabása. A. Pulsy odporúča návrh Enyedyho. Kossuth čo vodca neodvislej strany zastáva ju, zavrhuje novoročnú ostrú reč Bánffyho. Dokazuje, že ministerpredseda nezadržal slovo. Neodvislá strana vraj teraz nepokračuje v boji, ale v máji síde sa zas s mamelukmi. Svoj návrh odporúča k prijatiu. Nasleduje hlasovanie. Návrh provisoriumu prijali liberálni, národní a ľudoví vyslanci. Návrh Enyediho ešte väčšia väčšina prijala. Pri podrobnom pojednávaní ohlásil sa Polónyi, ktorý povedal, že ročite aspoň o 60–80 millionov by bola krajina bohatšia, keby sme samostatné colné územie mali, a že Bánffy len kompromittuje vyrovnanie. Na krátko ale tým ostrejšie, potapkali Bánffyho Györy a Polóny, tak že Bánffy prinútený bol vyhovárať a zastávať sa. 5. jan. pokračuje sa v podobnom pojednávaní provisoriumu.

Zákonný návrh o zákone poľných robotníkov.

Reč Mikuláša Lepšényiho.

V ministerstve roľníctva nikdy nič dobrého nespravili, jestvujúce nemoce vždy ešte len rozmnožili. Tak je to i s prítomným návrhom, ktorý je veľmi povrchný. Kto by v Uhorsku pred 10 rokmi o socialisme dačo bol hovoril, toho by boli ako blázna vysmiali, Uhorsko bolo medom a mliekom tekúca krajina, samé blaho, samé šťastie všade. Jókai, ktorý bol v Taliansku a videl tamejší nedostatok a chudobu, nevie vynachváliť Uhorsko, kde každý deň človek mäso jie a víno pije. Žiaľbohu, dnes sa to povedať nemôže. Chudoby máme všade moc, za ktorou sa socialismus šíri.

Prítomný návrh minister namieril oproti socialistom, ktorých všetkých za rovnakých pokladá. To nenie tak! Ja znám dvojakých socialistov: *socialistov kresťanských*, čo na kresťanskom základe stoja, a *socialistov pohanských, červených, židovských*, čo na základe pohanskom stoja. (Tak je! zľava.) Prečo týchto menujem *židovskými* socialistami? Preto, lebo jejich zakladateľ bol židom, jejich apoštolovia boli židia a sú i dnes nimi. Tento socialismus v prvom rade napáda kresťanstvo a chce ho zničiť. Tento socialismus je synom *liberalismu*, a veľmi sa čudujem, že to p. minister

uznať nechce. Kde liberalismus svoju nohu položil, všade prišiel za ním socializmus. Kde sa dal liberalismus zlomiť, dal sa ihneď aj červený socializmus premôcť. Príklad toho máme v Belgicku a v Rakúsku, kde keď liberalismus zlomili, zkvitnul kresťanský socializmus, ktorý nenie nebezpečným pre krajiny a štáty. Pred dvoma rokmi 600 belgických kresťanských socialistov cestovalo do Rímu, aby Sv. otcovi svoju úctu preukázali. Kto natoľkoto cíti v srdci nábožnosť, od toho sa niet čo obávať, že štátny poriadok ruší a za druhých majetkom pachtí. Nebezpečný je ale *židovský socializmus*, ktorý chce štátny a spoločenský poriadok zničiť a druhých majetku pozbaviť. (Na dôkaz toho číta rečník dvoje socialistické noviny.)

Medzinárodní socialisti jak vlastenectvo, tak i náboženstvo vyhodili zo svojho srdca. R. 1881. *Bebel*, jejich vodca slávnostne osvedčil, že socialdemokracia na politickom poli *republiku*, na hospodárskom všeobecnú *spoločnosť majetku* a na poli náboženskom *bezbožstvo* (atheizmus) chce. Keď cára Alexandra r. 1881-ho zavraždili nihilisti, vyslanec nemeckých socialdemokratov menom Volmár v parlamente zastával vrahov.

Liebknecht hovorí: „opravdivý socialista musí byť pod jedným aj neznajbohom, a z celej sily na tom musí pracovať, aby náboženstvo čím prvej medzi staré veci prišlo.“ Majú jednu pieseň, ktorá sa následovne končí: „Pýtam sa diabla, tmavé-li je peklo, pretože do neba ísť nechcem.“ — Ľudia, čo takéto zásahy hlásajú, sú nebezpeční vlasti a spoločstvu. Oni by sa najradšie na majetku delili, každý by chcel byť rovnaký, lenže keď každý bude rozkazovať, kto bude poslúchať, keď každý dostane rovný plat, kto bude ťažšie práce konať? Keď dvaja sedia na jednom koni, nuž jedon musí na predku a druhý na zadku, pretože jeden na druhého hlave sedieť nemôže. (Smiech.)

Tento návrh nenie vstave socializmus odstrániť a vyhubiť. Liberálna vláda je sama na príčine vzrastu socializmu, pretože náboženstvo patrične nezastáva, ba kde môže proti nemu koná. Dôkazom toho je kalendár Goldstein Sámi, kde Krista Pána ťažko obrážajú, a vláda predsa voči tomuto hnusnému nápadu židovstva oproti kresťanstvu pôvodcu tohto výčinu nepotrešala. A koľko takýchto vieru napádajúcich a tupiacich spisov sa u nás bez trestne zjaví? Alebo či sa nemá socializmus šíriť, keď ľud vidí to bezprávie, čo sa pri voľbách, ľudových shromaždeniach a v administrácii pácha? A tie ťažké a neznesiteľné dane,

ktoré ľud na vnivoč donášajú, či nešíria červený socializmus? veď ako známo, majetku pozbavený chudobný ľud je najnáklonnejší medzi týchto spoločenský poriadok rušiacich ľudí vstúpiť.

Teraz chcem poukázať na úražlivé a bezprávne body návrhu. Dľa §. 3. keď robotník ztratí, alebo zničí svoje svedectvo, za vystavenie druhého má jednu korunu platiť. Nuž a keď sa svedectvo robotníka ošúhá, keď ho ztratí, či má vždy 50 krov platiť? Dost by bolo i 10—20 krajciarov. §. 7. hovorí, že robotníci na spoločnú prácu zaviazaní zodpovední sú solidárne za prípadnú škodu. Daktorý robotník podpáli dom, alebo kozel z pomsty, svévoľne alebo mimovoľne, ukradne prasa, či teda na vynahradenie škody môžu byť všetci robotníci solidárne zaviazaní?

Dľa §. 10. keď sa pracodarca na chovu robotníkov zaviazá, musí to dľa mzdy v smlúve ustálenej konať. Tento paragraf bude príčinou mnohých srážiek, pretože cenu chovy ináč robotník a ináč prácu dajúci rátať bude. Tu treba §. tak opraviť, že sa má cena chovy v smlúve udať, a keď by robotník chôvy prijať nechcel, má mu za chovu pracudajúci v smlúve ustálenú cenu dať. (Tak je! súhlas zľava.) §. 13. hovorí, že jestli sú robotníci nie Maďari, smluva sa im i v jejich materinskej reči vysvetliť má. Avšak včas štvaniče a srážky robotníci budú sa vyhovárať, že to neporozumeli, preto by sa smluva i v jejich reči vystavila a im oddala.

16. §. hovorí, že tí istí robotníci na tú istú prácu s druhým pracudajúcim smlúvu uzavreť nemôžu. Tento paragraf jedine záujmy veľstatkárov bráni. Avšak sú i takí ženci, čo idú na 3—4 dni k malým statkárom do žatvy a potom keď tú prácu odbavili, idú k druhému, čo by dľa tohoto zákona prísno zakázané bolo. . . Do návrhu sa má teda vziať, že v tom istom čase nesmujú s dvoma pracudajúcimi smlúvu uzavreť. (Súhlas zľava.) Tu je §. 22., ktoréhožto e. bod hovorí, že jestli je robotník odsúdený pre zločin, alebo zo ziskuchtivosti pochádzajúci príčin, alebo pokračovanie trestné proti nemu už zavedené je, nemôže smlúvu uzavreť. Teda keď proti dakomu pokračovanie zavedené, ten nemôže do práce vstúpiť. Nuž kto-že bude pracovať pre jeho úbohú rodinu? Alebo prečo pri tohoročných strajkoch p. minister namiesto strajkujúcich žencov i áreštantov upotreboval? — Dľa §. 25.: „Robotník môže smlúvu zrušiť, jestli je jeho bezpečnosť a zdravie skrze pracudajúceho jeho rodinný úd alebo úradník nebezpečenstvu vystavené.“ Toto nenie rovná

miera, lebo pracudajúci môže smluvu zrušiť, keď ho robotník čo len urazí. Či robotníka svobodno urážať? Treba do návrhu vziať i to, že keď robotník urážku utrpí, má i on právo smluvu zrušiť. Potom hovorí ten paragraf, že robotník musí na každý pád prevzatu prácu splniť pofažne podpísanú smlúvu zadržať. Nuž a keď zdediči a musí cez ten čas vec usporiadať alebo svoju úrodu musí prvej sožať: či i vtedy musí byť na to zákonom viazaný?

Jeden paragraf to hovorí, že keď sa určitá práca skrze nehodu alebo druhú príčinu konať nemôže, pracudajúci môže i druhú prácu rozkázať najatému robotníkovi. Z toho môžu zase mnohé škriepky povstať: n. pr. dakoho najmú na vylamovanie kuk., avšak pre zlý čas alebo druhej príčiny kukuricu nemôžu sobrať s poľa, dľa tohto paragrafu chudobného človeka môžu na to nútiť, aby ťažšiu prácu konal, n. pr. drevo rezal. To nenie po pravde! (Súhlas na ľavej strane.)

Dľa mojej mienky okrem tých poznámok, ktoré druhí vyslanci už vyzdvihli, i tieto moje sťažnosti by sa mali do pozoru brať. V nádeji, že p. minister opravy dobrého smeru a cieľu prijme, i ja pristupujem k odhlasovaniu a prijatiu vo všeobecnosti tohto zákonného návrhu.

Cirkev čo pravá priateľkyňa chudoby.

(Pokračovanie.)

Tohoto ale neni príčina viera, ale ľudia, ktorí ztratil kresťanského ducha opravdivej lásky; lebo viera naša a Cirkev, jako hlásateľka tejto viery, usilovala sa vždycky, ba aj dnes sa vynasnažuje rozdiel medzi chudobnými a boháčmi láskou vyrovnat a smiernif núdzu. Cirkev boháčom na srdco klade lásku k bližnému v biede postavenému; ona neustále hlása učenie Kristove: „Po tom vás pozná svet, že ste učeníci moji, jestli sa budete vo spolok milovať, jako ja som vás miloval“ a že večný Sudca zo žiadneho príkazu nebude nás tak prisno súdiť, jako z prikázania lásky, či sme lačných krmili, žižnivých napájali, nemocných navštivovali atď.

Ďalej keď Cirkev boháčovi na srdco klade, aby chudobným spolubratom svojim pomáhal: obracá sa k chudobnému a k trpezlivosti a k odovzdaniu sa do vôle božej ho napomína. Ona teší núdzneho: Nikto nesmie nariekat, že by na tolko bol opustený, aby žiadne srdco pre neho nebilo, lebo srdco Pána všetkých nás láskou objíma. Kristus sa za nás všetkých obetoval. Za nás stal sa chudobným, opovrže-

ným, na kríži trpiacim. Či môže kto nariekat, že je z cela opustený, keď si na útechy plné slova Ježiša Krista spomne: „Poďte ku mne všetci, ktorí ste obťaženi a ja oblahčím Vám?“ Viera teší ubohého, keď mu trpezlivo káže znášat trápenie tohoto života, za ktoré mu večnú odplatu sľubuje. Alebo či nemáme veriť vo večnú odplatu? Veď jako len človek býva na zemi, vždy bola aj viera v život budúci; ba aj sami pohania verili toto, a preto ponevác viera táto je všeobecná u všetkých národov: jedine od Boha je vštepená do srdc našich. Alebo či je možno, že by ľudia všetkých časov a vekov v klame a mýlke boli? Za túto vieru sám Ježiš Kristus a jeho apoštolovia, jako aj milliony mučeníkov obetovali svoj život. Či by to bolo možno, keď by život večný len za dajakú bájkú boli považovali, alebo za takú vec, o ktorej by dokonale neboli presvedčeni bývali? Ba keď by aj viera naša neučila nás o živote budúcom: predsa by sme verili v ňom, tak hlboko je viera táto zakorenená v mysli našej.

Cirkev vždy sa vynasnažovala láskou k bližnému, vyrovnat rozdiel medzi boháčmi a chudobnými; boháčov povzbudzuje k skutkom milosrdenstva, chudobným na srdco viaže trpezlivosť — obom ale za to sľubuje odmenu v nebesiach.

Bez viery, Boha, Cirkve nemôže byť na svete poriadok uvedený a tým menej sa to môže stať násilnosťou, revolúciou, alebo delením majetkov.

Asi pred päťdesiat rokami učinili pokus, usporiadať prácu dľa nauk socialistov. Bolo to dňa 1. marca roku 1848. v Paríži, kde vidiac výrok, že každý človek má právo k práci a sľúbilo sa každému, kto sa o prácu v spoločných dielnach hlási, denne 2 franky (1 zlatý). Prihlásilo sa tolko ľudí, že nebolo ani pre všetkých práce. Hneď 1-ho marca bolo ich 10,000; dňa 19. marca už stálo 87,000 ľudí, ktorí prácu žiadali. Mnohí opustili svoje dielny a chceli robiť len v spoločných.

Tým ale, ktorým sa práce neušlo, bolo ustálené dať denne 1½ franka čakaneho. Odrazu ale čo sa stalo? delníci nahliadli, že je o mnoho pohodlnejšie brať denne 1½ fr. čakaneho zdarma, nežli za 2 fr. celý deň sa trápiť, a tak prestali, všetci robiť a žiadali si čakane. Takto dozaista celé dielo rozpadlo, zanechajúc po sebe mnoho dlhov.

Hľa, či toto bol poriadok? Či to neni spôsob k podporovaniu leňochov a k podporovaniu darebákov a k trestaniu usilovných?

(Dokončenie nasleduje.)

Upozornenie.

Upozorňujeme a prosíme ctených čitateľov „Krestana“, aby nesadli na lep bezočivým jednatelom a nedali si natisnúť taký kalendár, čo není ducha krestanského.

Ako vlani, tak i teraz sme vydali

„Krestanský Kalendár ľudovej strany,“

ktorý je obsahu veľmi zaujímavého, aj čítania je v ňom veľa, tiež i obrazov je v ňom hodne. Tento kalendár musí sa dostať do každého domu veriaceho a neodvislého.

Cena jeho je 30 kr. O pár dní výjde z tlače. K dostaniu je pod nápisom: **Ernest Walter, v Budapešti, Prátor ulica číslo 44.**

Veľmi ho môžeme odporúčať veleným pánom duchovným a ct. pánom učiteľom, aby ten kalendár rozširovali a skrze to i zásady ľudovej strany rozsievali.

Pre Teba.

Tam bych rád cnel, dumal, chradnul,
kde lže, šialby, zášte nenie;
kde zlošť, búrných vášni víchor
netne zbožných túžob vrenie.
Kde spleť bukov, osík vlasy
na zurčiacu tónia riavu,
a v svet duše mura kási
úzkosť vlláča, bolesť žhavú.

V hustých, temných lesoch, kde švist, šelest bdie len,
trápil bych sa, dychčal sta trafený jelen,
a v bodlači, trní svíjal zaiste
pre teba ó Kriste.

Tam by som chcel biediť, mareť,
kde neškadlí svevoľ, pýcha,
a bľbiacich slasti zámok
v šerých troskách, rumoch vzdycha.
Kde durkot znie hromov tupý,
tmavé mračná strely sypú;

lační orli, draví supi

Prometeja sápu, rýpu.

V hvizde prudkých vetrov, na šlítóch strmých brád
jatrivých rán prsia v svätej skruche bych pral,
a rinom slz horkých máčal kriakov listie
pre teba ó Kriste.

Tam bych želal kareť, smahnúť,

kde plamene slnca pália

a znavenú karavánu

v náruč desnej smrti valia.

Kde lev, tiger v žízni, hlade

ryči, reve v zúfalosti

a štihlého parda mladé

skučia, mrú pri holej kosti.

V spare, peku púšte, v žhavom pekla piesku
pražil bych sa, kváril v súžbe, muke, stesku,
a ľubal bych červi vo skeletov hyzde.
pre teba ó Kriste.

Tam bych si prial krahnúť, sklavet,

kde večný mráz, zima tvrdá,

a po oblač zrutné čnejú

snehu vrchy, ľadu brdá.

Kde niet vtáčka, pestrá nivy,

šumu piesní, klúdnej stepe,

iba fujak funí divý,

mácha krýdly, hnevno trepe,

Pod severa pášmom čupel bych kde v kútku,
meteliciam slúžil za hračku, za ľútku,
a drzou krou nádra drhnul vin nečisté
pre teba ó Kriste.

Tam bych volil zomreť, zhynúť,

kde niet škrtu pravdy, práva;

v lesku kapiiek, lašku lún, vln

Hospodina skvie sa sláva.

Kde nestrašia pochýb černe,

nečut hriechu, diabla hymny,

lež v orkáne, žblnku verne

chváli Pána žalm úprimný.

V bezdnú oceánr vnovil bych sa priepast,
nech obludy ľúbky maly by sa kde pást,
a skončil bych život, vydal dncha iste
pre teba ó Kriste.

Dlhomír Poľský.

O hviezde betlehemskej.

„Keď sa ale narodil Ježiš v Betleheme Judy za dňov Herodesa kráľa, aj mudrci od východu slnka prišli do Jerusalemu reknúc: Kde je ten narodený kráľ židovský? lebo videli sme hviezdu jeho na východe slnka a prišli sme, aby sme sa klaňali jemu.“ (Mat. 2. 1—2).

Jako ale vedeli traja králi východni, že po narodení zasľúbeného Spasiteľa, ktorého židia považovali za mocného kráľa židovského — zjaví sa na oblohe nebeskej mimoriadna hviezda, ktorá zvestuje svetu Jeho narodenie. Dozvedeli sa to od židov, s ktorými boli spojení. Boh ale židom zjavil všetky okolnosti Spasiteľa na svet prinšť majúceho: kde a kedy; a z jakého pokolenia sa narodí. I tá neobyčajná hviezda, sfa znak jeho narodenia — bola im zvestovaná.

V knihe IV. Mojžišovej XXIV. 17. je naznačené: „Uzrem ho (t. j. Messiaša), ale nie nyní; spatrím ho, ale nie z blízka; výnde hviezda z Jakuba a povstane berla z Izraela, ktorá poláme kniežatá Moáb a zkaží všetkých synov Seth.“

Dľa slov týchto keď prinde na svet Messiaš, hviezda sa zjaví. Toto židia dobre vedeli, a to i susedným národom pohanským oznámili. Priam preto týmto trom východným kráľom, vypytujúcim sa od Herodesa: „Kde je narodený kráľ židovský? lebo sme videli jeho hviezdu na východe slnka — odpovedal dľa proroka Micheáša: V Betleheme Judy, lebo tak písano skrze proroka: A ty Betleheme Judy, nijak si ty najmenší medzi kniežatmi Júdskymi, lebo z teba výnde vojvoda, ktorý má spravovať ľud môj israelský.“ (Mat. II. 5—6).

„Ktorí uslyšiac kráľa, odešli; a hľa hviezda, ktorú boli videli na východe slnka, predchádzala ich, až prindúc stála nad miestom, kde bolo dieťa.“ (Mat. II. 9).

Bezpochyby mimoriadna, neobyčajna boia tá hviezda, ktorá tých troch kráľov k tomu pohla, by vyberúc sa na ďalekú cestu, hľadali novonarodeného Messiaša. Ona len ten čas sa im musela prvý raz zjaviť, na oblohe modrej, lebo ináč nebola by pripútala na seba jejich pozornosť. Ona jako do cela neznáma sa im zrazu ukázala, a skrze toto prvotné zjavenie tak účinkovala na nich, že oni ju za znak narodeného Spasiteľa držali. Čo máme o tejto hviezde myslieť? Kde sa ona zrazu vzala? Či ju Boh v tom okamžení stvoril?

Je síce pravda, že Boh, ktorého všemohúcnosť nemá žiadnych hraníc — jestli by zapotrebné bolo, nielen jednu, ale nesčíselných nových hviezd môže stvoríť, keď chce. Predsa však tvrdí to, že táto hviezda pri narodení Spasiteľa zjavená, len vtedy jedine k tomuto cieľu bola stvorená, je zbytočné, pretože tento mimoriadny zjav i bez stvorenia novej hviezdy si môžeme vysvetliť a síce pomocou hvezdárstva.

Hvezdári, pred ktorými každý bod oblohy je známy, behom ustavičného pozorovania a skúmania, zbadali, že kedy-tedy na oblohe sa nové hviezdy zjaví. Takýchto nových hviezd v časoch našich hvezdári už viac znajú, oni sa v istých dobách na tom istom mieste oblohy zjavujú.

Čo ale je príčina, že niektorá hviezda zrazu sa ztratí a o istý čas opäť sa zjaví?

Známo je, že na slnku zjavuje sa viac menej škvŕn. Škvŕny slnečné sú znakom toho, že slnko chladne. Aj ostatné stálice oblohy nebeskej sú práve tej povahy fyzickej, čo naše slnko. Aj ony chladnú. Povstávajú škvŕny na nich, práve tak, ako na slnku,

a v istej dobe sa množia, inokedy zas sa zmenšujú. Hvezdári znajú viac takých hviezd, ktoré v istých dobách, a síce celkom určitých dobách sú jasnejšie, a zase menej svetla vydávajú. To vysvetľujú tak, že vtedy, keď menej svetla vydávajú, na nich vystupujú škvŕny a síce vo väčšom množstve. Ba tak mnoho ich môže byť, že hviezda celkom vyhasne, pretože na povrchu dostane vrstvu celkom vychladnutú. Vnútri však i na ďalej zostane horúca, t. j. v stave žeravom. Časom massa horucá preborí vrstvu vychladnutú, rozleje sa povrchu a hviezda znovu začne svietiť. (Astronomia a povera. Od dr. J. A. Wágner).

Takáto mohla byť hviezda s času na čas sa ukazujúca i tá, ktorá sa zjavila tým trom kráľom. A táto mienka není bez všetkého základu, lebo práve je jedna takáto hviezda, ktorej zjavenie pripáda na 2. rok po narodení Krista Pána.

Tycho Brache, veľký hvezdár dánsky, neskôr správca hvezdarne v Benátkach pri Prahe roku 1572. dňa 11. nov. neobyčajne veľkú hviezdu spatril v súhvezdí Cassiopeji. On, ktorý všetky hviezdy znal, toto neobyčajné zjavenie hneď zbadal. Nechcel svojim očiam veriť, či by to bolo možno. Druhí však ho v tom potvrdili.

Od tohoto času hvezdári svoju pozornosť obrátili na túto neobyčajne zjavenú hviezdu v súhvezdí Cassiopeji. I sbierali všetky dáta zfhajúce sa na ňu a vypočítali, že znovu zjavenie hviezdy tejto sa opakuje asi každých 314 rokov.

Dľa rátania jejich mala sa zjaviť r. 1886. A vskutku sa aj zjavila, a bola potvrdením pravého základu mienky tej, že sú hviezdy, ktoré vyhasnú, a o istý určitý čas sa znovu zjaví.

Zastavme sa ale pri tejto hviezde a rátajme.

Zjavila sa ona r. 1572. a 1886, následovne medzi dvoma jej zjavenímia uplynulo 314 rokov. Jestli 314 odtiahneme z 1572, dostaneme 1258, z tohoto zas 314 odtiahnuc, máme 944, z toho zas vezmúc 314, obdržíme 630, z tohoto zas vezmúc 314, dostaneme 316, a konečne i z tohoto odtiahnuc 314, obdržíme 2, t. j. 2. rok po narodení Krista Pána. A preto pravdepodobná je tá mienka, že toto je tá hviezda, ktorá troch kráľov viedla ku jasličkám Spasiteľovým.

Túto mienku podporuje i tá okolnosť, že táto hviezda je planeta čili stálica a nie kométa, čili vlasatica. Bo už i v starom veku pred Kristom Pánom kométy považovali za znak hnevu božieho, a jaknáhle sa zjavila, hneď buďto vojnu, buďto hlad a mor, buďto iné tresty božie predpovedali. Nemohla byť teda kométa znakom narodenia Messiaša, ktorý svetu nie triesty, lež vykúpenie mal priniesť.

* * *

Bez toho teda, že by sme mysleli, že Boh v čas narodenia Ježiša Krista novú hviezdu stvoril jedine len k tomu cieľu, by ona východným mudrcom oznámila príchod Messiaša — môžeme si tento neobyčajný zjav i pomocou hvezdárstva vysvetliť. A ono nás mimo toho ešte i veľikou pravdepodobnosťou privede i k tej hviezde, ktorá sa mala zjaviť nad Betlehemom. Boh, pred okom ktorého nič není skrytého a tajného, ktorýžto zná všetky zákony a tajmstvá prírody — tak riadil vec, by zjavenie tejto hviezdy stalo sa v čas narodenia Spasiteľa.

I ja musím zvolať so sv. Pavlom: Jak nepochopiteľné sú súdy božie, a nevyzpytatelné cesty jeho. (Rim. XI. 34.)

J. Rajčan B.

OHÝRNIK

† **Ladislav Lukáč.** V r. 69. veku svojho usnul v Pánu kanoník-prepošť Ladislav Lukáč v Ostrihome 2. januára r. 1898. Najprv bol kaplánom, potom v Trnave profesorom, v hontianskej stolici farárom, v Krakovanoch dekanom, konečne ostrihomským kanonikom. Verný on bol viere, verný ale i rodu. Skoro 50 rokov bol kňazom, ale nikto nič nemohol proti nemu povedať, všade vynikal horlivosťou. Nech Pán Boh nebeskou slávou poteší túto šľachetnú dušu.

Štedrosť ľudáka grófa Jána Zichyho! Báčtopoľskému kruhu daroval doktor a gróf Nep. Ján Zichy, ktorý jednúc v Nitre bol kandidátom ľudovej strany, 150 zl.

Knieža Bismarck už zomiera. Choroba jeho veľmi pokročila tak, že ani tej najmenšej úfnosti nenie, že by na žive zostal aj len dakoľko týždňov ešte.

Vyše 300-tisíc korún rozdal náš láskavý arcipastier primáš len chudobe behom r. 1897. Takto vyzerá kresťanský socializmus! Či ten khóšherhový socializmus môže sa k nemu prirovnať?

Milosť Ducha sv. Z mesta Rézbánya nám píšu, že v druhý deň vianočných sviatkov prestúpila tam zo staroverskej sekty do katolíckej cirkve Terezia Fauer i troma dieťkami. Chrám až tak preplnený bol.

Vyznačená mníška. Zriedkavé, príjemné vyznačenie sa ušlo mníške a predstavenej kláštora anglických slečien v Jagri, ktorú Veličenstvo so zlatým krížom zásluh vyznačil na základe zásluh vyučovaním mládeže nadobudnutých.

Výbor autonomického kongressu na poradu povolal predseda gr. Julo Szapary na 11. febr. do Judapešte.

Ministerpredseda Bánffy u rabína Kohna bol nedávno. Rebeka Wahrmann chce sa totižto rozsobašit nechať s Isidorom Krausom; a aby to ľahšie šlo, odhodlala sa, že kalvinkou zostane. Vystúpenie zo židovstva oznámila u rabína v prítomnosti svedkov: Bánffyho a Hegedüsa.

Missie sú zlomkrkom socializmu. Z Tapiobičky nám píšu, že od tej doby, čo sa tam missie vydržiavaly, socializmus sa tam tak cíti, jako kočka, keď ju dobre po hlave obušíme Duchovní, takto bráňte svoj ľud proti jedu a zkaze zo socializmu vyvierajúcej.

Zmena trhov. V Slovenskej Lupči v r. 1898. jarmoky budú: 7. jan.; 17. marca; 26. mája; 21. júla; 6. októbra.

Ženskú krásu podporujú a zachovávajú nie prostriedky lekárne, lež dobrý žalúdok a bezcitnosť. Ženskej kráse najviac škodí žiaľ; najviac ju podporuje veselost ducha. Čaj, kávu, pálenku nesmie piť, kto dlhšie chce byť krásny.

Židovský vtáci. Jozef Goldšpicer poverený bol vyberaním peňazí od spolku robotníkov okolo zbožia. Kontrolorom bol Šmulo Löwy. Z tých vybraných peňazí chýba 360 zl. Goldšpicer už uznal svoju hriešnosť, Löwy ale všetko tají, jako Kain. Oba so štátnym pravotárom majú už teraz prácu.

Sv. Tomáš Aquinatský o židoch následovne sa bol vyslovil: Židia nesmejú zadržat to, čo si úžerou nadobudli; najlepšie by bolo židov k práci prinútiť, aby si takto nadobudli to, čo je im potrebné, a aby nebohatli len skúpostou a úžerníctvom. Spácha-li žid zločin, o veľa prísnejšie ho treba trestať, nežli druhého, lebo však keď úžerníctvom nadobudnuté peniaze mu vezmú, to nenie pokuta, lebo i tak neboly jeho. Konečne žiadal sv. Tomáš Aquinatský, aby židia, chlapi tak, ako i ženy, v rovnorúchu chodili, aby už zďaleka ich bolo rozoznať od kresťanov. Toto podáva nedávno za vyslanca zvolený francúzsky misisionár Gayrau.

Veľa vlkov je v Galicii okolo Tornapoiu, kde už viac ľudí im padlo v obeť. Kde sa viac vlkov zjavilo, polovať sa bude na nich.

Vojaci a socialisti. Vo všetkých hlavnomestských kasárňach na vedomie sa dalo vojakom, že nesmia navštevovať také hostince, kaviarne a iné verejné miestnosti, v ktorých socialisti sa zabávajú.

Židovský kvietok. Abraham Schwarz v Kišalmáši dobre si assekuroval dom, potom ale ho podpálil. Lenže hanba žida vyšla na vrch, a teraz už s veľkovaradinským okresným súdom bude mať dočinenie.

Ohavník. Akýsi Juraj Bankó v Sarvaši sedemnásť krát už proboval života sa zbaviť; úmysel jeho ale vždy prekazil ktosi. Nedávno napil sa a tak sa zastrelil. Veru bez viery len ohavnosti sa môžu očakávať.

Pohyb notárov. Notári tvrdia, že oni sú neni horší a menší páni, než učitelia, ktorí jednoročnými dobrovoľníkami byť môžu u vojska. Teraz aj oni sa už hýbu, aby i oni byly vložení do toho výsadného položenia.

Najmenší psík na svete V Japone je Fuji rečený psík, ktorý — bárs už do 11. mesiaca vstúpil, predsa neváži viac, než 45 dekgamov, čili ani pol kila. Tá pani, ktorá ním teraz vládne, nedávno ho kúpila za 1200 zlatoviek.

Sila hlasu. Zapísknutie parového nástroja slyšať na 3300 metrov, brechanie psa na 1800 metrov, bubnovanie počuť na 1200 metrov, hlas švrčka ale na 800 m.

Somárske mlieko je výborné pre deti. V Drezde sriadil sa jeden spolok, ktorý pre malé deti somárske mlieko predáva. V minulom roku predal tento spolok 1597 litrov takého mlieka, ktoré je tak zdravé, že medzi 167 deťmi, k životu ktorých už žiadnej úfnosti nebolo, 120 ich vyzdravelo. A keď matka nenie v stave nadájať, o veľa lacnejší môže krmiť to dieťa na takýto spôsob, jako keby sa dojka držala.

Väzeň kupec Jakéhosi Mórica Schwarz policaji chytili vo Viedni, kde pred nedávnym časom tento khóšherhový panák nabral tovaru, ktorý obnášal 30 tisíc zl., potom ale zo Soboty zaskočil do Viedne oznámiť veriteľom, aby mu spustili 20 tisíc zl., lebo vraj ináč nebude v stave platiť. Jeho sklep v Sobote zavrel sa úradne.

Počet časopisov v Amerike je veliký. Ku pr. v Spojených Štátoch v anglickej reči vychádza 19-tisíc 582 časopisov; v nemeckej reči 741, v norvégskej reči 73, vo švedskej reči 65 časopisov atď., v slovenskej reči 8, v maďarskej reči 3, v ruskej reči 2 časopisy.

Syna zastrelil na Okánskej pustatine Michal Tuburc. Tento totižto poľovaním sa chcel zabávať cez vianočné sviatky, nový zbroj dostal, o ktorom nevedel, či je nabitý; jako pozeral ten zbroj, naraz vypálil a rana jeho vlastného syna do razu usmrtila. Cez sviatky do kostola treba ísť a dobrú knihu čítať, ale nie s flintou šibrinkovať.

400-tisíc zl. nažobral v Ríme jeden žobrák, ktorého každý za biedneho považoval. Sami synovia jeho až po smrti sa dozvedeli, čo má ich otec. Pred jedným hl. chrámom v Ríme to on nažobral.

Fabriku Michala Treskoňa na hospodárske stroje, odporúčame do pozornosti našich ct. čitateľov, jeho oznam je tak v minulom ako v budúcom čísle našich noviniek k čítaniu. Objednávky sa majú adresovať: *Michal Treskoň, Nagy-Bittse (V.-Bytča) Trencsén megye.*

Jozef Palka maliar v Budapešti VIII. Mária Terezia-tér číslo 1. shotovuje vkusné kostolné obloky, tak v jednoduchom ako aj umeleckom spracovaní za najľavnejšiu cenu. Vysvetlením, kresbou, cenami na láskavé dotazy poslúžim ochotne obratom počty.

Boh v haraburdárni.

Istý neodvisliacky časopis písal, že mamelucká zednárska strana vo svojom nemilosrdenstve do haraburdárne hodila Boha, preto ale s pozornosťou bude Boh sprevádzať pohyby nášho národa, riadiť bude vôľa dobrých duší. Hej, vôľu dobrých duší Boh riadi, zlú vôľu liberálov ale nie.

Keď sa provisorium pojednával, dobrá by bola bývala pomoc božia, zamiešanie sa Boha z haraburdárne vyvoleného.

Lenže kto sa Boha spustí, toho i Boh opustí.

Liberáli len zlého ducha môžu volať o pomoc.

Zlý duch pracuje s peniazmi, tak jako i liberáli to činili pri voľbách. Liberáli i tak vždy len peniaze potrebujú. No dobre, že liberálov je len niekoľko tisíc, pre nich Boh celú krajinu neopustí.

Lenže aby sa to stalo nesmieme sa Boha spustiť, pridržajme sa; čím viac ho druhí obrážajú, tým vernejší budeme my ku nemu. Zapamätajme si dobre, že bez Boha, nenie života, nenie sily, nenie možno spásanosne pracovať na blahu vlasti.

To nás len teší, že ten časopis Kossuthov, z ktorého slov sme vyšli k spracovaniu tohoto článku, s nami drží. Však páni Kossuthisti tak veľmi boli oduševnení za cirkevné predlohy, že nás, ktorí sme proti nim bojovali, po ich prijatí a vpísaní do knihy zákonov ale revisiu na prápor ľudovej strany vypísali, skoro zedli, spojili sa s mamelukmi proti nám, celkom v koreni chceli udušiť naše zásady.

Mlyny božie tedy melú pomaly, ale isto.

Vopred sme to vedeli, že sa svet ešte i s Kossuthisty obrátiť môže. I to sme vedeli, že Boh, pravda s nami je.

Tej úfnosti ale predsa sme nemali, že by sa to tak chytró stalo, že by práve tí uznali pravosť nášho stanoviska, ktorých starý a šedivý otec vtedy, keď už s jednou nohou v hrobe bol, to povedal, že civilné manželstvo i vtedy s ochotou by malo byť prijaté, keby sám zlý duch ho ponukol.

Do času i s týmto mravným víťazstvom sme spokojní. Tešme sa, že Bárffy nebude na veky žiť, tým menej panovať. Bude aj násilenským a zednárske mu panovaniu koniec. V nás ale zatiaľ nech udržuje ducha viera, táto milosť a čnosť božská, ktorej sú zblavení bezbožní, a bez ktorej celý život je žľou a trpkosťou naplnený. *Dr. Aleš Bakonyi.*

Vyzvanie k predplateniu.

Už častejšie bola o tom reč v tomto časopise, jak veľkej povahy je to pre vieru, pre mravy, pre blahobyť tela i duše ľudu, aby sa kresťanská tlač čím viac rozšírila. Lenže bez peňažnej podpory je to nemožné.

Práve preto vyzývame ct. predplatiteľov „Kreštana“, aby čím skorej zaslali svoje predplatky, lebo i my máme výdavky. Predplatná cena je na inom mieste „Kreštana“ naznačená.

S úctou

Vydavateľstvo.

UPOZORNENIE.

Sväto-Štefanský Kalendár

už sa minul do posledného výtisku.

„Veľký kresťanský kalendár ľudovej strany“ ale ešte vždy sa môže dostať.

DOPISY.

Milodary na kostol Panny Marie na Hore Levočskej.

Vážený pán Redaktor!

Veľmi som sa zaradoval, keď som čítal, že je uvedená sbierka na vybudovanie nového kostola na Hore Levočskej. I túžil som po tom, niečo pre česť P. Marie učiniť, a jej svoju povdačnosť preukázať.

Uviedol som k tomu cieľu sbierku medzi tovaryšami, ktoré pri mne pracujú, prosil som v mene P. Marie o malú almužnu na chudobný, žiadneho majetku nemajúci chrám tento. Na ten spôsob nasbieralo sa 116 zlatých, ktorú summu vám posielam s tou prosbou, aby to v „Kresfane“ uverejnené bolo.

Majme sebe za česť, keď môžeme k tak peknému cieľu dačo obetovať, veď Hora Levočská je obľúbené Marianske milostivé miesto na našom Slovensku. Preto je naša povinnosť o to sa starať, aby tam čím skorej bol postavený pekný nový chrám, ktorý je tam tak veľmi potrebný.

*Julo Zubay, múrarsky palier
v Košiciach.*

Túto summu složili nasledujúci: Julo Zubay 3 zl. 25 kr., Ondrej Babuščak, J. Kisvarday, Štefan Mitro, Michal Lubický po 2 zl., Ján Petrovič 1 zl. 50 kr., Jozef Takáč, Alexander Babuščak, Eduard Cmar, Fraňo Dítler, Alojz Štofko, Ján Gecik, Štefan Čorba, Jozef Juhás, Ján Šproch, Ondrej Dorčák, Juraj Palkovič, Anton Cicko, Géza Martončík, Ondrej Hudák, Štefan Frankovsky, Štefan Hažuth, Ján Koreň, Terezia Gregorovič po 1 zl., Fraňo Vendko, Ján Kováč, Ján Lukáč, Koloman Gromoš, J. Anker po 80 kr., Štefan Vendrak 75 kr., Štefan Csatlos, Gabriel Ružbart, Štefan Kupec, Pavel Buza, Štefan Valag po 70 kr., Štefan Škanský, Ondrej Šogor, Jozef Marhansky, Ondrej Prokop, Ján Baldovič, Jozef Grega, Štefan Masčak, Jozef Murza, Ondrej Martonyi, Viktor Gažik, Ondrej Onderik, Štefan Martončík, Michal Virostko, Vincen Kiš, Michal Vendrak, Štefan Zeleňak, Juraj Palčík, Štefan Kulir, Ludvik Maneš, J. Slaminka, Ján Mazák, Ondrej Čídbaj, Juraj Polak, Fraňo Šuky, Juraj Gal, Štefan Beneš, J. Peňa, Ján Mihalsky, J. Kelemeš, Štefan Viceš, Anton Macko, Ondrej Žilinsky, Jozef Hozňak, Anton Ambriško, Štefan Babjak, Štefan Levy, Imrich Kunay, Ján Bodnár, Fraňo Lang, Jozef Martončík, Štefan Danko, Anton Sopko, Bertalan Režuha, Anton Mahr, Alexander Čubernat, Ján Kolesar, Ján Sopko, Jozef Skiba, Michal Makara, Ján Molnár, Štefan Matis, Ondrej Kapač, Ondrej Babjak, Štefan Mihaiik po 50 kr., N. N. 50 zl. — Spolu 116 zl.

Z ČACE.

Vážna Redakcia!

S radosťou beriem pero do ruky, aby som vám sdělil tú veľikú radosť, ktorú sme mali mi veriaci čačanskí na vianoce, keď sme videli ten dar, ten krásny kalich po prvý krát na oltári sv. na utiereň, ktorý obetoval kostolu, nášmu novonarodenému Pánu Ježiškovi náš dobrý pastier veľkomožný p. prepošť Ignác Tvrď.

Kalich je vo Viedni robený, z čistého striebra bohato zlátený a drahými kameňami vykladaný s obrazom najsl. Ježiša, P. Marie a sv. Jozefa.

Košťovo! 180 zl.

Takto okrašľuje a obohacuje kostol čačanský veľk. pán prepošť náš.

Čo-že mám povedať o tej krásnej dlážke, ktorú dal spraviť v lete 1897-ho, jakej v celej stolici neni? Čo o pekne a milo zvučiacich a od neho zaopatrených zvonoch? Čo o tých utešeno pripravených troch oltároch, ktoré pred jeho príchodom tak veľmi zanedbané boli? Čo o maľovaných dvoch oblokoch? —

A tak karty by som mohol zapísať, keby som chcel to všetko pospcmínať, čo nám on zaopatril do nášieho kostola.

Ale nejdeme ďalej opiso. ať, aby sme neobrazili skromnosť nášho duchovného Otca.

Ďakujúc mu za tento vianočný dar, prosíme so složenými rukama, aby ho Otec nebeský v dobrom zdraví udržal ešte cez mnohé roky u nás, a poprial mu to, žeby sa so svojími veriacimi tešil v kráľovstve nebeskom a chválil, vebíbil kedysi s nimi Pána Ježiša Krista tam: Nech žije!

Jeden veriaci.

Z KYSÚC.

Vážený pán Redaktor!

Náš pán ablegát Peter Ráth už bude rok, jako bol známym násilenstvom za vyslanca čačanského okresu vyhlásený, a ešte sme ho od toho času ani dobre nevideli. Čo urobil, čo prekonal, jako za náš okres v tento rok na dobrobyte ľudu nášho účinkoval na sneme — neprišol sa pochváliť. Ja, takíto sú liberáli!

Že čo prekonal liberálom v našom okrese, to oni najlepšie vedia. Nuž čo? Jako riaditeľ železnice košicko-bohuminskej, rozdáva kartičky na železnicu zdarma liberálom — a ty, chudák sedliak, — plať, keď sa chceš voziť po železnici. Vysedáš na 3-ú triedu do vozňa, vidíš, že krivonosí sedajú do I ej a do II-ej triedy —, lebo dostali zdarma také kartičky od pána nášho veľkoduševného vyslanca. A z ľudovej strany kto dostal? Vraví, že starému Madajovi chceli dať, nuž ale že sa on i tak nevozí po železnici, dal ju svojemu tajemníkovi Baichercovi; tam máš, zase len židovi. Potočiara — prvého korteša pána vyslanca — syna, spravili páni za „bremzera“ — a ten hamuje tie vozy liberálne ešte aj vtedy, keď ich kysucký ľudový vietor zastavuje.

No Potočiarko môj, id ty len k cepom. Kaco-Maco dostal takú kartičku, že snou môže vysadnúť aj do vozňa pre volov! Na zdar.

Pán Szeghy slúžny vystavil (?) tri fabriky na Čaci. — Na šunky, na virštle a na pečivo — po židovský bäckerei povedano.

Teda čo chceš mať, drahý Kysučan, keď máš také fabriky, kde môžeš zdarma dostať jest? Toto by nebol inší veru prekonal; k tomuto treba osolená hlavička. Čo tam po klincovej a súkenej dielne — tie prvšie sú výhodnejšie pre Kysučanov. — Nech žije!

Kto nech žije? Nuž Kaco-Maco!

Ale horky Kaco-Maco — nech žije pán hlavný slúžny, veď to on prekonal a nie Kaco-Maco. Teda nech žije Kaco-Maco! No tam máš! zase len tú starú nótu začínáš.

Štacion na Čaci máme pekný — a svetla — až nad mieru, svieti tam, až ty len, veru až ty len liberáli si — hovorí aj to svetlo.

Od nového roku budeme mať „Grundbuch“ (pozemkový úrad) na Čaci. Aspoň prinde viac fiškálov k nám bývať. Prinde dr. Šuvix z Nového-Mesta a dr. Garstig z Pezinku. Teda budeme mať: dr. Wix-a, dr. Šuvixa, dr. Hübsch-a a dr. Garstiga.

No nič to nevádi, my si zavoláme takého malého Luegera — a budeme kvit!

Od istého času každý gazda toto vraví: kresťania kupujte len u kresťana; chvála Pánu Bohu, že sa Pinkus, Rožek a starý Latiňák hnevá, nerob si z toho nič.

Šťastlivý nový rok vám vinšujúc, s ľudovým pozdravom som Váš ctiteľ. *Šťastný.*

RASSO, (p. Predmír) 31. dec.

Velactená Redakcia!

V strašnej biede som postavený, čo je mojim nešťastím, alebo mojim osúdom, neviem, moje položenie je už i Velactenému p. Redaktorovi tiež známe, následkom toho napadla mi myšlienka, ktorá sa asnáď s pomocou božou podarí a síce to: ponížene prosím velacteného Pána Redaktora, keby ste ráčili následovný môj Oznam v našom milom časopyse Kresťan uverejniť.

Nájde-li sa medzi čitateľmi „Kresťana“ milosrdný človek, ktorý by jednej chudobnej v biede a v núdzi postavenej kresťanskej rodine 30 zlatých t. j. tridsať zlatých r. č. na istý čas požičal, ten nech sa hlási u redakcie tohoto časopisu.

Ja sa zaviazujem na moje kat. svedomie, na moju vieru a statočnosť, keď do služby vstúpim, po uplynutí polroka tú vyzdvihnutú summu veriteľovi i s úrokami s najvrejšou vďakou navrátiť.

GAJARY, 20. dec.

Velactená Redakcia!

Od nás málo dopisov prichádza, a preto aspoň ja sdelím čo-to. Toho roku úroda stála veľmi pekne, bolo mnoho úfania, lenže sa naša radosť premenila v žalosť. Boh láskavý poslal trest. Prišli veľké dažde, na to nám vyliala voda z rieky Moravy, ktorá veľkú škodu učinila, jak na poli, tak na lúkach. Prišla žatva, čas bol pohodlný, obilie sme na poli požali a do križov složili, pre väčšiu istotu proti ohňu, nechali sme väčšiu čiastku vonku na poli, na to prišli plúšky, tieto za dlhší čas trvaly, tak, že nám to krásne obilie povyrástalo, na lúkach tráva bola po vode mladá, nechali sme trávu stáť, by sa lepšie zmohla a dorástla, na to prišla počiatkom augusta ešte väčšia voda, jako prv, ktorá nám našu peknú trávu na lúkach celkom znivočila, tak, že není ani súca na krmu pre statok, — medzi ľudom tiež veľká bieda. — Tohto roku bolo u nás sedem ohňov, väčšie-menšie, medzi ktorými vyhorelo 15 domkárov.

Pätnástého dňa mesiaca dec. bola v našej obecnej

pisárni veľká hrmavica, pri ktorej aj hromy bily, a síce: odpoľudňa prišiel do kancelárie štátny učiteľ, chcejúc sebe vypísať z Tabelly porciu, ponevác ale ani p. matrikár, ani p. podnotár nebol prítomný, tak bol s pár slovami napomenutý, že není nikoho v kancelárii, on ale vzal sebe tú smelosť, a išiel dnu, otvoril si knihu a vypisoval z nej, na to prinde pán podnotár, ktorý aj tak stál v hneve s pánom štátnym učiteľom, do kancelárie, no môžeme si myseľ, jak ho to pichlo, keď vydel svojho nepriateľa pri knihe stáť, a v nej bez dovolenia karty prevracať, pozdrav jeho bol mrmlanie. Nato jemu p. podnotár dohovárať, jako sa on opováži bez prítomnosti p. notáriusa v jeho knihách prebierať, on sa na to oproti nemu oboril a jemu neslušné slová povedal, na to sa pán podnotár nahneval, a hovoril, by sa z kancelárie vzdialil, on sa ale nebral, lež čo viac, postavil sa oproti podnotárovi, prehovoril pár špatných slov, a vtedy uderil hrom — pán podnotár je od štátneho učiteľa na tvári dodriapaný a na ruke pohryznutý, štátny učiteľ ale dostal pár statočných poličkov, lebo má podnotár veľmi tvrdú ruku, šťastie bolo, že prišol rychtár, ktorý ich rozdvajil, neviem, čo by sa bolo stalo, ponevác boli oba veľmi rozhorčení. Oba sú liberálni korteši, — okrem týchto je ešte jeden hlavný korteš, Michal Mráz, a je veľky chvastuň, na všetko sa bere, čomu aj nerozumie, on je neučený lekár dobytku, keď je dobyčča nemoc na papulu, tak vypočíta grady zo zadku. Ale neberem jemu za zle, on miluje groše, a tý môže obsiahnuť len u liberálov.

Prosté a figliarske nápady.

Manželka: Počuj, otiecko, dnes v noci zas si veľa rozprával vo sne.

Manžel: No vieš, vo dne i tak neprídem k tomu, tedy aspoň v noci sa musím vyrozprávať.

Otec: No Miško, pravda si rád že ti takú peknú školu vystavili, že nemusíš už do takej ošarpanej chodiť.

Miško: Otiecko, ja bych radšej bol, keby len tá stará bola, ale abych do nej nemusel chodiť.

Domový pán: Teda vy nič neviete si zašporovať?

Žiak: Ba hej!

Pán: A čo?

Žiak: Zbytočné otázky.

Palko: Otec, pozri, Jano ma nabil.

Otec: Kedy?

Palko: Rano.

Otec: A ty až teraz plačeš?

Palko: Však si prv neboli doma.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme čtených spolupracovateľov a dopisovateľov „Kreštan“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

Št. Kobilly. Amerika. 4 zl. na rok. — J. Jantausch. V tej veci rovno p. Lepšenyimu treba písať. — Zovick. V.-Kostolany. Ja som vášho listu nevidel, lebo len od 20. dec. redigujem „Kreššana.“ — Habakuk. Darmodaj zomrel, narodil sa Kúpsi; keď sú len ťažké tie terajšie časy. — Ján Vykol. Tomu pánu musí sa v hlave i piate kolečko vrteť. Povedte mu, že okuliare ešte nikoho nespravili múdрым, ani dobré jiedlo tučným. — Tekov. Bruchátko. Kto môže za to, že sa vám posmievajú pre meno? Usilujte sa ztučniť, potom vám to nepadne tak ťažko, lebo bude k tomu príčina. — Topolčany. Zvedavý: Žreb nenie žrebec, lež los, to jest taký papier na ktorý človek veľa peňazí vyhrať môže. — Sered. To verím, že ste dobre čarovali. Miesto 70 kilov 110 dostať, to je dobrá zmena. Ináč pozdravujem toho pána, vaše meno ale nezradím mu. — Postavač. No tak to býva, kto sa neumýva. Tešte sa, že je zima, však i jazvec i medveď tiež spia ešte. To verím, že žmurkať je ľahšie, nežli čítať, zvlášte tomu, kto do školy nechodil. — Harasti. Slováčka. Vo fašiangoch pod istým nás uzriete. Pán Boh zaplať za všetko! — Ml. M. Čaub. v Sv. Ábr. Keď som na vidieku bol, jako pamätám, pod takouto adressou som nechal tú ľudskú vođu doniesť: An Herrn Webering in Linz (Landstrasse). Lenže nemecky ta treba písať. — Amerika. Vaše riadky nie za dopis, lež v najlepšiom páde za list mohly sa považovať. A tak nebolo možné, ich uverejniť. — Vrbové. To by pridrahý obed bol, to tu lacnejšie vybavíme. Takým spôsobom nehľadí sa na zadnie kolesá — V Prešporskej. Teraz sa môžu dobre za nos držať všetci tí, ktorí jednúc proti Otočkovi a za Komlóssyho robili. Či im to „Kreštan ešte vtedy nepredpovedal? Lenže už je pozde, milý drozde! — Žilina. Vy ste predsa len najvytrvanlivejší. Ukruťná zmena v dopisoch a v inej mravnej podpore. Nádej mám, že sa to premení. — Ružomberok. L. N. Teší nás to, že u vás tie sv. missie budú. Len nám potom pošlite jakú-takú zprávu o nich. — Žid Jakub v Ostrihome. Vaše kohošerové dopisy vitané boly. Čo ste tak celkom umkli? Preto, že krivý nos máte, nemáme vás v nenávisti.

Sväto-Štefanský kalendár nedostať, ktorí vopred poslali naň peniaze, nech nám sdedia, čo im máme za ne poslať?

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je nevýhoda a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý pošťový úradník úplne za darmo. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u pošťovej direktii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten ošoh, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahomyslné

Vyobrazenie.

Byvol a lev sa pasujú. Starí Rimania veľmi rádi sa dívali na hrozný zápas týchto dvoch ukruťných zverov, ale len zpoza mreží. Celé paláce stály u nich k tomu cieľu.

Z prvých krešťanov premnohých hodili pred také ohavy. Oh smutné a nemilosrdné boly tie poharské časy!

Knižná polica.

Mesačník „Naša Nádej“ rečený vrele odporúčame ct. čitateľom. Obyčajne na 24 stranách on vychádza každý mesiac. Tieto sošity majú za cieľ rozširovať poklonu k prev. Sviatosti Oltárnej. Cena na celý rok 80 kr. Zvlášte duchovným a ruženským spolkom ich odporúčame do priazne. Objednať sa môže tento mesačník u dp. kaplána Michala Varga vo Vacove (Vác).

Modliaca a poučujúca knižka „Príprava ku svätej spovedi a prijímaniu“ ešte vždy sa môže objednať u veľk. panej Lujzy Čery (Bpest, VI. Podmanický u. 15.). Soslovenčil ju Jozef Janda. Okrem všetkých potrebných modlitieb obsahuje toto dielo základné poučenie o tom, ako sa máme hodne pripraviť k sv. spovedi a sv. prijímaniu? Nielen deti, lež i dospelí veľa sa môžu z tej knižky poučiť. Cena (broš.) 10, (viaz.) 15 kr.; tak lacnej inej modliacej knižky v slovenskej reči nenie na svete. Zvlášte pp. duchovní a učítelia by ju mali rozširovať.

Obchodné zprávy.

1. Zbožie: Pšenica 12.20—12.35 zl. Raž 8.40—8.55 zl. Jačmeň za krm 5.80—6.15 zl. do pálenie 6.70—7.20 zl. na várku 8.00—9.50. Cves: 6.20—6.45. Kukurica: 4.80—5.10. Proso: 5.00—5.10. Vo vedni každý mc. o 50 krov dražší.

2. Olejové zrná. Lanové semeno: 06.00—00.00. Koprné semeno: 03.50—00.00.

3. Strova: Veľká biela flúza 7.50—8.00; tmavá 7.00—0.00 okruha 8.60—9.00., tarkavá 0.00—0.00. Šošovica 09.00.10.00. Hrach 8.00—09.00. Čistý 13.50—20.00 zl.

4. Kupecké zelené plody: Mak 28—30. Burgyňa 1.65—2.5). Cibula 5.00—7.10. Cesnak: 06—10 zl. Petrželem: 5.00—9.00. Paprika 135—140 zl.

5. Potrava: Seno. Lúčne seno. 1.70—2.4) Slama. Na potelanie: 40—80 kr. Žup 1.50—1.60.

6. Siatie: Červená datelina 33—46 Lucerna 35—42 zl. Jarný 8.00—6.50 zl.

7. Hospodársky dobytok: Dovozeno bolo: asi 823 hospodárskych volov; 504 dojných kráv. Následovné boly ceny Výborná pára volov do jarma do 300—340 zl. Dojné kravy: za jedon kus 060—080 zl. Trh na ovce: Dovozeno bolo 1019 kusov oviec. Ceny: 12.50—15. zl. za páru, a 14—15 kr. za živý kilo. Sviňský trh: za kilogram 14—17. V salašoch 0000 kusov bolo umiestnené.

8. Zverové dorobky: Med žltý kvapkaný: 26—30 zl Vosk 164—165. Vajcá 44—45. Loj. Maslo I. 80—160 zl. II. 60—110 mc. Slanina 50.00—51.50, udená 55—00.56 zl.

9. Remeň funtový od 152—185 kl. tercy 135—156

10. Kraviny vrázkované 165—175.

11. Tefaciny barnavé 12—13 kl. 420—440.

12. Tefaciny najl. viksovky 420—440, stredné 350—365 pžené a vrázkované 330—340, blysk.remeň ší najlep 150—1 99 vrsné listy 165—170.

Zodpovedný redaktor: Mikuláš Lepšényi.

Velebným farským úradom.

Tlačiareň „Svätého Gerharda“ s úctou na vedomosť dáva, že od týchto čias všetky cirkevné výtisky bude na sklade držať, a za najlacnejšiu cenu budú k dostaniu. Posávad na sklade sú a hneď sa môžu poslať: Testimonium Confirmationis 100 kusov 50 kr.

Výťah z krstnej matriky: 100 kusov 60 kr. — Smrtný oznam: 100 kusov 70 kr.

SOBÁŠNE A SMRTNÉ LISTY,

na jemnom silnom papieri: 100 kusov 1 zl. 20 kr.

Ďalej k dostaniu sú:

knižočky pre údy občianskych spolkov a knižočky spláčováce.

Kus týchto 12 stranových knižoček so silnou obálkou na osmorke predávame za 3 kr. okrem toho tlačiareň „Sv. Gerharda“ prijme jakékoľvek nariadenie, cirkevné, obecné a súkromné Odtisky a odposiela ich za najkratší čas, a za najlacnejšiu cenu; silný dobrý papier dáva a krásne vyhotovuje.

S úctou prosíme velebných pánov farárov, predstavených obcí, údy rozličných spolkov a každého katoíka, aby si od týchto čias tlačiarke vyúsky nie v židovskej tlačiarne alebo v takej, ktorá nemá žiadnych zásad, kupovali, lež aby vyhľadali katolícku tlačiareň „Sv. Gerharda“, ktorá im vždy stojí na službu, a aby takto podporovali katolícku vec. Podajme si všetci ruky, vtedy sa budeme dobre mať.

Naša tlačiareň jakožto neohrozená zastupiteľkyňa katolíckych záuimov, bude sa s tým honosiť, jestli že požiadavkam v každom ohlade môže zadoť učiniť a si chválu získať od tých, ktorí si u nej kupujú.

S úctou

Budapešť, 1895. (VIII., Práter-ulica 44.)

Tlačiareň „Svätého Gerharda“.

Kreštan'ský Kalendár ľudovej strany už vyšiel z tlače. Po slovensky. Cena 30 kr.; 10 výtiskov 2 zl. 60 kr.; 50 výtiskov 12 zl.; 100 výtiskov 21 zl.

1 kus 30 kr.

II. Ročník.

10 kusov 2 zl. 60 kr.

50 kusov 12 zl.

Velký křesťanský
Kalendár

ľudovej strany

na rok

✠ 1898. ✠

Vydáva :

Knihtlačiareň Sv. Gerharda.

☛ **Cena 30 kr.** ☚

V Budapešti.

Tlačou knihtlačiarne Sv. Gerharda

Práter-u. 44.

K dostaniu u vydavateľstva „Krešťan“-a, v Budapešti, VIII. Práter-u. 44.

!!! Blažený nový rok !!!

!!! Blažený nový rok !!!

!! Blažený nový rok !!

Veľmivážení objednatelia a podporovatelia moji nech prijmu k novému roku moje blahoželanie.

Ďakujem za doterajšiu podporu, prosím mňa i na budúcnosť tou dôverou vyznačiť.

S úctou

Dielna na kosa Sv. Antona.

Pán Josef Sohr v Somogy-Szille jediný to rozposielateľ kosi Sv. Antona obrázkový soznam ceny a sbierajúci hárok hockomu pošle franko na žiadosť.

!!! Blažený nový rok !!!

!!! Blažený nový rok

Pozvanie.

Helpanský gazdovsky, potravný a úverný spolk, dňa 17-ho januára roku 1898. o 2. hodine po obede v rychtárskom dome vydržiava riadne svoje shromaždenie, ku ktorému ct. údov s úctou povoláva

riaditeľstvo.

Predmet.

1. Preskúmanie počtov z roku 1897.
 2. Ustálenie kupeckej váhy z roku 1897.
 3. Volba dozerujúcich údov na rok 1898.
- S hlbokou úctou v Helpe 31-ho dec. 1897.

Jozef Hella.

TLAČIAREN

„SVÄTÉHO GERHARDA“

V BUDAPEŠTI, VIII. OKRES, PRÁTER-U. Č. 44.

úplne novovystrojená, katolícka tlačiareň hojne

opatrená, najvkúsnejšími francúzskými písme-

nami, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa tlače týka,

od najjednoduchšej až do najkrásnejšej pri-

jíma, a zato aj ručí.

Zvláštne vyzýva pozornosť preveleb. knáz-

stva a obeených predstavenství na

úradné výtisky,

ktoré rýchlo, vkusne a čo najlacnejšie roz-
posiela.

OZNAMY

PRE NAŠE NOVINY VYLUCNE
LEN VYDAVATEL'STVO

„KREŠTANA“

PRIJIMA.

Papier makulatúrový

je k dostaniu u nás; metrický cent

stojí 6 zl. 50 kr.